

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

БОЛОВСРОЛЫН МАГАДЛАН ИТГЭМЖЛЭХ ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН
2021 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх аудитор
Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Б.Сэргжмядаг
Утас: 51-261885 Цахим хаяг: serjmyadagb@audit.gov.mn
Ахлах аудитор: Б.Долгоржав
Утас: 51-260512 Цахим хаяг: dolgorjavb@audit.gov.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Бодьтусгал- Аудит ХХК-ийн
Захирал: З.Мягмарсүрэн
Утас: 99080074 Цахим хаяг: boditusgal.audit@gmail.com

Агуулга

1. Аудитын гэрчилгээ.....	2
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан.....	4
2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	5
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	5
2.5 Техник, здийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл	5
3. Аудитын тайлан	7
3.1 Ерөнхий зүйл	7
3.2 Дотоод хяналт	7
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	8
3.4 Материаллаг байдал	8
4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	8
4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа	8
4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин.....	9
4.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого	9
5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	11
5.1 Шилэн дансны мэдээлэл.....	11
6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	11
7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	12
8. Аудитын илрүүлэлт.....	12
8.1 Залруулсан алдаа.....	12
8.3 Албан шаардлага.....	12
8.4 Зөвлөмж	13
9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	14

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
СТОУС	Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БМИҮЗ	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл
УЗ	Удирдах зөвлөл

1. Аудитын гэрчилгээ

БОЛОВСРОЛЫН МАГАДЛАН
ИТГЭМЖЛЭХ ҮНДЭСНИЙ
ЗӨВЛӨЛИЙН АЖЛЫН АЛБАНЫ
ЗАХИРАЛ О.ЯНЖМАА ТАНАА

2022.03.15 № 07/622
таяй -ны № -т

Хараат бус аудиторын тайлан

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийллээ.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохицой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нелөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайланда хийсэн аудитынхаа хүрээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа эдгээр асуудлуудад тус бүрчлэн дүгнэлт гаргаагүй болно. Байгууллагын гэрчилгээнд Төрийн байгууллага, албан газар, улсын төсөвт үйлдвэрийн газар гэж бүртгэгдсэн байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны захирал нь

\10.10.20\Bichig_Kherereg\Yawsan_Bichig\2022\0315 Auditin 2 Gazar-103.Docx

001051052

БШУС-тай байгуулсан үр дүнгийн гэрээнд манлайллын болон мэдлэг үр чадвараа дээшлүүлэх 7 зорилтын биелэлт 94.2 хувьтай байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй. Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ	-	-
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө	-	-
1.1.1	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө	252,571,033.74	319,047,037.44
1.1.7	Бараа материал	3,301,487.00	20,695,363.00
1.1.9	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	-	2,600,000.00
1.1.20	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	255,872,520.74	342,342,400.44
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	87,856,448.90	111,556,289.57
1.2.7	Биет бус хөрөнгө	7,168,700.00	4,779,132.60
1.2.20	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	95,025,148.90	116,335,422.17
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	350,897,669.64	458,677,822.61
2.1.1.3	Татварын өр	8,329,169.87	-
2.1.1.4	НД -ийн шимтгэлийн өглөг	14,002,502.69	-
2.1.1.8	Урьдчилж орсон орлого	91,872,240.00	35,183,440.00
2.1.1.20	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	114,203,912.56	35,183,440.00
2.1.2.20	Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	-	-
2.1.2.20	Өр төлбөрийн нийт дүн	114,203,912.56	35,183,440.00
2.2	ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ	-	-
2.2.1	Өмч : а) төрийн	42,480,772.28	42,480,772.28
2.2.8	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	194,212,984.80	381,013,610.33
2.2.20	Эзэмшигчдийн өмчийн дүн	236,693,757.08	423,494,382.61
2.3.20	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР БА ӨМЧИЙН ДҮН	350,897,669.64	458,677,822.61

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	882,785,809.01	925,887,832.00
3	Нийт ашиг(алдагдал)	882,785,809.01	925,887,832.00
8	Бусад орлого	107,967,830.64	330,813,254.43
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	839,754,022.46	996,540,848.24
12	Бусад зардал	-	71,639,434.72
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	3,889,371.99	(1,720,177.94)
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	154,888,989.18	186,800,625.53
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	154,888,989.18	186,800,625.53
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	154,888,989.18	186,800,625.53
24	Орлогын нийт дүн	154,888,989.18	186,800,625.53

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Нэмж төлөг дсөн капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	42,480,772.28	-	-	-	39,323,995.62	81,804,767.90
Залруулсан үлдэгдэл	42,480,772.28	-	-	-	39,323,995.62	81,804,767.90
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	154,888,989.18	154,888,989.18
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	42,480,772.28	-	-	-	194,212,984.80	236,693,757.08
Залруулсан үлдэгдэл	42,480,772.28	-	-	-	194,212,984.80	236,693,757.08
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	-	-	-	-	186,800,625.53	186,800,625.53
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	42,480,772.28	-	-	-	381,013,610.33	423,494,382.61

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	ҮЗҮҮЛЭЛТ	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	920,269,813.01	1,199,767,157.22
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	920,269,813.01	1,199,767,157.22
	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	673,134,270.27	894,782,121.71
	Татаас, санхүүжилтийн орлого	150,793,200.00	237,153,800.00
	Бусад мөнгөн орлого	96,342,342.74	67,831,235.51
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	836,946,744.49	1,118,938,707.47
	Ажиллагчдад төлсөн	547,835,622.40	551,082,536.06
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	49,094,277.31	179,870,451.30
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	234,504,804.78	49,788,732.73
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	-	3,600,000.00
	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлдтөлсөн	5,512,040.00	-
	Татварын байгууллагад төлсөн	-	70,126,667.76
	Даатгалын төлбөрт төлсөн	-	-
	Бусад мөнгөн зарлага	-	264,470,319.62

1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	83,323,068.52	80,828,449.75
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	(34,950,265.00)	(12,683,020.00)
2.2	Мөнгөнзарлагын дүн (-)	34,950,265.00	12,683,020.00
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	27,781,565.00	12,683,020.00
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	7,168,700.00	-
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөнгүйлгээний дүн	(34,950,265.00)	(12,683,020.00)
3.2	Мөнгөнзарлагын дүн (-)	-	1,669,426.05
	Валютын ханшийн тэгштгэлийн алдагдал	-	1,669,426.05
3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	-	(1,669,426.05)
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	48,372,803.52	66,476,003.70
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	204,198,230.22	252,571,033.74
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	252,571,033.74	319,047,037.44

2.5 Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

/ мянган төгрөгөөр/

№	Эдийн засгийн үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2020 оны гүйцэтгэл	2021 оны		Зөрүү
				Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	
1	Үйлдвэрлэлийн үндсэн үзүүлэлт	Орон тоо	20	20	20	-
2	Шилжих мөнгөн хөрөнгө	төгрөг	204,198.2	100,000.0	252,571.0	-
	Тайлант жилийн орлого	төгрөг	920,269.8	1,070,379.6	1,199,767.2	(129,387.6)
	Үндсэн үйл ажиллагааны орлого	төгрөг	762,714.1	1,065,379.6	1,131,935.9	(66,556.4)
3	Төсвийн санхүүжилт	төгрөг	150,793.2	352,305.0	237,153.8	115,151.2
	Дотоод магадлан итгэмжлэлийн орлого	төгрөг	611,920.8	713,074.6	894,782.1	(181,707.6)
	Туслах үйл ажиллагааны орлого	төгрөг	157,555.7	5,000.0	67,831.2	(62,831.2)
	Гадаад эх үүсвэрээс орох орлого	төгрөг	153,666.4	5,000.0	67,831.2	(62,831.2)
	Үйл ажиллагааны бус орлого	төгрөг	3,889.4	-	-	-
	Нийт зардал	төгрөг	836,946.7	1,124,244.6	1,120,608.1	3,636.5
	Үргслал зардал	төгрөг	836,946.7	1,124,244.6	1,120,608.1	3,636.5
4	Цалин хөлс ба нэмэгдэл урамшуулалт	төгрөг	547,835.6	543,269.2	633,944.5	(90,675.3)
	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	төгрөг	49,094.3	94,412.2	97,008.5	(2,596.3)
	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	төгрөг	-	-	3,600.0	(3,600.0)
	Бусад зардал	төгрөг	240,016.8	486,563.2	386,055.1	100,508.0
5	Хөрөнгийн зардал	төгрөг	34,950.3	42,305.0	12,683.0	29,622.0
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	төгрөг	252,571.0	3.8	66,728.6	-
7	Нийт ажиллагдын тоо	хүн	20	20	20	-

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланд аudit хийж аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд компанийн дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал, аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад санхүүгийн программаар нягтлан бодох бүртгэлээ хөтлөх, бараа материалын орлого, зарлагын бүртгэл хөтөлж тайлан гаргах, бараа материал худалдан авах, ажил үйлчилгээний төлбөрийг И баримтаар баталгаажуулж ажиллах, үндсэн хөрөнгө худалдан аваходаа зохих зөвшөөрлийг авч хэрэгжүүлж ажиллах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 11 дүгээр сарын 01-нээс 2022 оны 03 дугаар сарын 15-ны хооронд Аудитыг Бодьтусгал-Аудит ХХК-ийн ахлах аудитор Г.Юмчмаа, аудитор С.Батгэрэл нар гүйцэтгэж, хяналтыг тус компанийн захирал З.Мягмарсүрэн нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 02 дүгээр сарын 17-ны өдрийн 17 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Дотоод хяналт

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзсэн.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцүүлэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан боловсруулагдаж байна.

Тайлант онд дотоод хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ харицсан шинжээч нь 6 зорилтын хүрээнд 24 арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гарган ажиллаж санхүүгийн дотоод аудитын хүрээнд БМИУЗ-ын Ажлын албаны цалин, НДШ, ХАОАТ-ын тооцоололууд нь холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу үнэн бодитой эсэхэд баримт мэдээлэл, нотлох зүйлсэд үндэслэн нягтлан шалгах, дүн шинжилгээ хийх, анхны баримтаас хөөн шалгах зэрэг аудитын горимуудыг ашиглан гүйцэтгэсэн байна.

БШУЯ-ны ТНБД-ны 2/1471 тоот албан бичгийн 1 дүгээр хавсралтаар 2021.04.08-ны өдөр Эрсдэлийн 10 шалгуур үзүүлэлтийн дагуу БМИУЗ-ийн үнэлгээг гаргаж БШУЯ-д хүргүүлэн дотоод аудитын ажлын үнэлгээний дундаж оноо 82%-тай үнэлэгдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагатай гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн аудитын зорилго оршино.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн хүлээн зөвшөөрөхүйц санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал гэж үнэлсэн.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл бага гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны нийт зардалын 839.7 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 8.4 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж, шинэчлэн тогтоо шаардлагагүй гэж үзсэн.

4. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

4.1 Байгууллагын үйл ажиллагаа

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн зорилго нь сургалтын байгууллага, суралцагч, дэмжигч байгууллага, төр ба олон нийт, ажил олгогчдын оролцоонд тулгуурлан боловсролын үйлчилгээний чанарыг тасралтгүй сайжруулан Монгол Улсын боловсролын үнэлэмж, хүлээн зөвшөөрөгдөх байдлыг олон улсын түвшинд бэхжүүлэхэд оршино. Байгууллагын дүрэмд тус байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэлийг “Сургалтын байгууллага, хөтөлбөрийн чанарт хараат бус хөндлөнгийн үнэлгээ хийж, бусад магадлан итгэмжлэх байгууллагыг удирдамж, нэгдсэн зохицуулалтаар хангах үүрэг бүхий төв байгууллага байна” гэж тодорхойлжээ.

Байгууллагын улсын бүртгэлийн гэрчилгээнд Төрийн байгууллага, албан газар, улсын төсөвт үйлдвэрийн газар гэсэн статустай байна.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны захирал нь БШУС-тай байгуулсан үр дүнгийн гэрээнд манлайллын болон мэдлэг үр чадвараа дээшлүүлэх 7 зорилтын хүрээнд 45 ажил төлөвлөн ажилласан байна.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл шинэ хичээлийн жилийн зорилтоо “Чадварлаг шинжээч-Чанартай боловсрол” гэж тодорхойлон энэхүү зорилтынхоо хүрээнд шинжээчийн нөөц, чадварыг нэмэгдүүлэн, бүтцийн нэгжийг чадавхжуулахаар дотоод болон гадаадын сургалтыг зохион байгуулан нийтдээ 5 236 хүнийг хамруулсан ба “Магадлан итгэмжлэлийн ач холбогдол, үр нөлөө” сэдвийн хүрээнд 130 гаруй их дээд сургууль, мэргэжлийн боловсрол сургалтын байгууллага, ерөнхий боловсролын сургуулийн удирдлагууд, бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлууд, тэнхимиийн эрхлэгчид, багш, ажилтанд илтгэл хэлэлцүүлж, сургууль, сургалтын хөтөлбөрөө магадлан итгэмжлүүлэхийн ач холбогдол болон магадлан итгэмжлэлийн шалгуур шаардлагын талаар санал солилцон ажилласан байна.

4.2 Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй эрх зүйн орчин

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл нь Засгийн газрын 1997 оны 12 дугаар № 240 тоот тогтоолыг үндэслэн байгуулсан ба 2018 оны Засгийн газрын 281 тоот тогтооюор боловсролын магадлан итгэмжлэх байгууллагын дүрмийг шинэчлэн баталсан байна. Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд “Засгийн газар нь төрийн өмчийн бүрэн бүтэн байдлыг Улсын Их Хурлын өмнө хариуцах бөгөөд энэ талаар дараах бүрэн эрхтэй” ... 5/ хуульд өөрөөр заагаагүй бол төрийн өмчит хуулийн этгээдийг байгуулах, өөрчлөх, татан буулгах тухай шийдвэр гаргах, түүний дүрмийг батлах...” гэсэн заалттай нийцэж байна.

Ажлын албаны захирлыг УЗ-ийн хуралдааны шийдвэрийг үндэслэн 5 жилийн хугацаатай томилох бөгөөд нэг удаа үргэлжлүүлэн сунгаж болно гэсэн нь Боловсролын тухай багц хуулийн 36 дугаар зүйлийн ...13 “Удирдах зөвлөл нь захирлыг томилох, чөлөөлөх саналыг үүсгэн байгуулагчид тавьж болно” гэх заалттай нийцэж байна. УЗ-ийн бүрэлдэхүүнийг Боловсролын асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батламжлан томилно гэж дүрэмдээ тусгасан байна.

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн УЗ-ийн гишүүдийн цалин, урамшууллыг хуралдаан зохион байгуулсан үед хуралдааны цагийг үндэслэн ажлын хөлс олгодог. УЗ-ийн гишүүд 2 удаа хуралдаж 4.3 сая төгрөгийн цалин хөлсийг олгосон байна. Цагийн хөлсний тариф нь үйлчилгээний төлбөрийн хэмжээгээр баталсан шинжээчийн цагийн хөлсний адил 0.03 сая төгрөгөөр тогтоосон нь ТБОНӨТХ-ийн 21 дүгээр зүйлийн 12 дахь заалттай нийцэж байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын “2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”-ийн 4.4.10-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн бүртгэл, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, төрийн өмчит болон төрийн өмчийн оролцоотой хуулийн этгээдийн засаглалыг олон улсын жишигт нийцүүлэх, газрын хууль тогтоомжийг төрийн байгууламж нэгдмэл байх зарчим болон өмчийн эрх зүйд нийцүүлэн боловсронгуй болгоно.” гэж заасан байна. Энэ хүрээнд Байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөлийг ажлын албаны захирлын 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/98 тоот тушаалаар 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй шинээр байгуулсан. Албан хаагчдын эд хөрөнгийн карт болон өмч хөрөнгийн бүртгэлийг шинэчлэн, хөрөнгийн тооллогыг тогтмол хийн ажиллаж байна. Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газартай жил бүр гэрээ байгуулан өмч хөрөнгийн бүртгэл, мэдээллийн болон захиргааны статистикийн мэдээг тухай бүр гарган өгч ажилласан нь 94.0 хувийн үнэлгээтэй ажлаа дүгнүүлсэн байна.

Засгийн газрын “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай” 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.3. “Төрийн болон орон нутгийн өмчит, тэдгээрийн оролцоотой аж ахуйн нэгж, байгууллагын дотоод зохион байгуулалтын бүтэц, чиг үүргийг оновчтой тодорхойлж, орон тоо, чиг үүргийн давхардлыг арилгаж, төсөв, зардлыг хэмнэсэн байхаар шинэчлэх, удирдлагын цалин хөлсийг орлого, үр ашигтай нь уялдуулан, үйл ажиллагааны чиглэл, цар хүрээ, түвшин зэргийг харгалзан нэг хэлбэр, нийтлэг жишгээр ангилан тогтоодог зарчимд шилжих, цалин хөлсийг нэмэгдүүлэхгүй, шагнал, урамшуулалт олгохгүй байх, ...” гэсэн заалттай уялдуулан орон тоо, цалин хөлсөнд өөрчлөлт оруулаагүй, батлагдсан төсвийг хэтрүүлэлгүй ажилласан байна.

4.3 Нягтан бодох бүртгэлийн бодлого

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн тайлангууд нь Нягтан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын зөвлөлөөс баталсан Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу бэлтгэгдсэн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	252,571.0	319,047.0	66,476.0
Урьдчилгаа	-	2,600.0	2,600.0
Бараа материал	3,301.5	20,695.4	17,393.9
Үндсэн хөрөнгө	87,856.4	111,556.3	23,699.8
Биет бус хөрөнгө	7,168.7	4,779.1	(2,389.6)
Нийт хөрөнгийн дүн	350,897.7	458,677.8	107,780.2
Өр төлбөрийн дүн	114,203.9	35,183.4	(79,020.5)
Богино хугацаат өглөг	114,203.9	35,183.4	(79,020.5)
Урт хугацаат өглөг	-	-	0.0
Эздийн өмч	236,693.8	423,494.4	186,800.6
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	350,897.7	458,677.8	107,780.2

Касс дахь бэлэн мөнгөний үлдэгдэлд 0.3 сая төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй, банкан дахь 3 харилцах дансны мөнгөний үлдэгдэл нийт 318.7 сая төгрөг үүнээс долларын харилцах дансанд төсөл хөтөлбөрийн 44.1 сая төгрөг, еврогийн харилцах дансанд төсөл хөтөлбөрийн 18.5 сая төгрөг байна.

Тайлант онд 2021 оны 09-р сард нэг жилийн хугацаатай гэрээ байгуулан сургалтын өрөө түрээсэлсэн түрээсийн төлбөрт 2.6 сая төгрөгийн урьдчилгаа шилжүүлсэн байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 17.4 сая төгрөгөөр өссөн нь сургалтын байгууллагын чанарын дотоод баталгаажуулалтын зөвлөмж, гарын авлага худалдан авсан мөн тооллогоор илүүдсэн ном товхимолыг орлогод авсанаас шалтгаалжээ.

Тайлант онд 23.2 сая төгрөгийн магадлан итгэмжлэлийн ном товхимол, жааз, бусад хангамжийн материал худалдан авсан, тооллогоор илүүдсэн хөрөнгө 6.7 сая төгрөгийн ном, товхимолыг бүртгэлд авсан байна.

Бараа материал дансанд оны эцэст 9.9 сая төгрөгийн сургалтын байгууллагын чанарын дотоод баталгаажуулалтын зөвлөмж, гарын авлагын худалдан авсан байна.

Үндсэн хөрөнгө данс худалдан авсан 12.7 сая төгрөг, БШУЯ-аас шилжүүлэн авсан зөөврийн компьютер, ipad, ухаалаг индэр, зөөврийн проектор зэрэг тоног төхөөрөмжийн 48.7 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Богино хугацаат өр төлбөр дансны үлдэгдэлд магадлан итгэмжлэлийн урьдчилж орсон орлогын 35.2 сая төгрөгийн өр төлбөр байна.

4.4. Техник, эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 3, 20 дугаар зүйлийн 20.1.3-д заасны дагуу байгууллагын үйлдвэрлэл, санхүүгийн төлөвлөгөө боловсруулж, зохих байгууллагаар батлуулж, биелэлтийг хангах үүрэгтэй.

Тайлант оны нийт орлогыг 1,170.4 сая төгрөгөөр, нийт зардлыг 1,166.5 сая төгрөг байхаар баталсан, үүнээс үндсэн хөрөнгө бэлтгэхэд 42.3 сая төгрөгийг төлөвлөсөн байна

Гүйцэтгэлээр ТЕЗ-аас хөтөлбөр арга хэмжээний зардалд 237.1 сая төгрөг, хөрөнгө оруулалтаар 48.7 сая төгрөг, магадлан итгэмжлэлийн болон бусад орлогоос 970.9 сая төгрөг нийт 1,256.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, өрөнхий удирдлагын зардалд 996.5 сая

төгрөг, бусад зардалд 69.9 сая төгрөг нийт 1,068.2 сая төгрөгийн зардал гарган 186.8 сая төгрөгийн ашигтай ажилласан байна.

Нийт орлогын гүйцэтгэл 1,170.4 сая төгрөг болж төлөвлөснөөс 1,256.7 сая төгрөг буюу 7.4 хувиар давсан нь магадлан итгэмжлэлийн хөтөлбөрийн тоо нэмэгдсэнээс орсон орлого голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт зардлын гүйцэтгэл 1,166.5 сая төгрөг болж, төлөвлөснөөс 1,068.2 сая төгрөг буюу 8.4 хувиар дутуу гүйцэтгэлтэй байна. Энэ нь ТЕЗ-аас санхүүжих хөтөлбөр арга хэмжээний зардлын санхүүжилт хасагдсан нь гол нөлөө үзүүлсэн байна.

5. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

5.1 Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчтэй үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зохицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Тус байгууллага нь тайлант онд нийт 1,455.8 сая төгрөгийн 120 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд ил тод байршуулахаас 126.1 сая төгрөгийн 8 гүйлгээний мэдээллийг ил тод байршуулаагүй, 156.1 сая төгрөгийн 12 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нийт 282.2 сая төгрөгийн зөрчилтэй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэх.

5.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

6. Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Завсрын аудитаар 16.8 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илрүүлж, аудитын явцад 5.3 сая төгрөгийг запруулж, элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн дахин үнэлгээ хийх шаардлагатай 11.5 сая төгрөгийг жилийн эцсийн аудитаар үргэлжлүүлэн авч үзэв.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 70.0 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж, 2 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, албан шаардлага 95 хувь, зөвлөмж 100 хувийн биелэлттэй байна.

Хүснэгт 2. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, акт, албан шаардлагын хэрэгжилт сая.төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Төлбөрийн акт							
Албан шаардлага	2	-	2	-			95.0
Зөвлөмж	3	70.0	3	70.0			100.0
Нийт дүн	5	70.0	5	70.0			97.5

Шилэн дансны тухай хуулийн зөрчилд өмнөх онд өгсөн албан шаардлага хэрэгжүүлээгүй, зөрчлийг давтан гаргасан тул хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

7. Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн урьдчилж орсон орлогын тооцоо, удирдах зөвлөлөөр батлуулсан төсвийн гүйцэтгэл, үзүүлэлтүүд, хууль, дүрэм журмын хэрэгжүүлэлт, үндсэн хөрөнгийн элэгдэлээ бүрэн нөхсөн хөрөнгийг ТӨБЗГ-аар шийдвэрлүүлсэн эсэхийг аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

8. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 357.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 1.2 сая төгрөгийн алдааг запруулж, 288.7 сая төгрөгийн зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 67.2 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

8.1 Залруулсан алдаа

Санхүүгийн тайланд нягтлан бодох бүртгэлтэй холбоотой үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийн тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, комьюнтиер дагалдах хэрэгсэлийн элэгдэлийн зардлыг 1.2 сая төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн нь санхүүгийн програмд ашиглалтын хугацааг буруу бүртгэсэн ба жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд зөв болгон запруулж бүртгэсэн.

8.3 Албан шаардлага

1. Зардалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Боловсролын байгууллагын 100 жилийн арга хэмжээнд 1.7 сая төгрөг, биеийн тамирын хувцасны лого 0.3 сая төгрөг, баяр ёспол тэмдэглэлт үйл явдлын мэндчилгээ 1.4 сая төгрөг, ТВ нэвтрүүлэг, PODCAST төлбөрт 1.0 сая төгрөг нийт 4.4 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны 43 дугаар тогтоолын 1.3. "... зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цүнх, календарь, мэндчилгээ г.м)-ын зардлыг гаргахгүй байх", 1.6. "Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр ёспол, тэмдэглэлт ой, урлагийн наадам, спортын урапдаан тэмцээн, салбарын өдөр, аялал зугаалга зэргийг зохион байгуулахгүй байх" 1.7. "хууль тогтоомж, Засгийн газрын албан ёсны шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал кино зэргийг санхүүжүүлэхгүй байх"

гэсэн заалтуудыг хэрэгжүүлээгүй, тохиолдсон байх, толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх зэрэг батламж мэдэгдлүүдийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Албан шаардлага хургуулэх

8.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Үндсэн хөрөнгөнд элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн 25 нэр төрлийн 16.3 сая төгрөгийн хөрөнгө санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй байна. Ашиглах хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг боловсруулж, ТӨБЗГазраар асуудлыг шийдвэрлүүлээгүй байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.5 "хэмжигдэхуйц байх", ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дугаар тушаалын 7.1 "...элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбэхэд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ" гэж заасныг хэрэгжүүлээгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт, оршин байх, толилуулга, нийцсэн бөгөөд зохистой байх зэрэг батламж мэдэгдлүүдийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элгэдлээрээ өртгөө нөхсөн хөрөнгийн үнэ болон ашиглалтын хугацааг шинэчлэх талаар ТӨБЗГазарт хандаж, шийдвэрлүүлэх

2. Төсвийн төлөвлөлт, зарцуулалттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Удирдах зөвлөлийн баталсан төсвөөс 12.5 сая төгрөгийн шуудан холбооны зардал, 26.4 сая төгрөгийн гадаад томилолтын зардал, 10.2 сая төгрөгийн тэтгэлэг тусламжийн зардал, 1.8 сая төгрөгийн спортын арга хэмжээний зардал нийт 50.9 сая төгрөгөөр хэтэрсэн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5.1.2 "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх", 6.4.1 "төсвийг үр ашигтай хэмнэлттэй байхаар төлөвлөн зарцуулах", 16.5.5 "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалттай нийцээгүй, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлүүдийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Батлагдсан төсвийн гүйцэтгэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж түүний үндсэн дээр бодитоор төлөвлөх, Төсвийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллах, Удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн зарцуулалтыг хийх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дүгээр сарын 30 - ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

9. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

д/д	Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаардлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс /мянган төгрөгөөр/							
					Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
					Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар														
1	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл	АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА	Элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн 25 нэр төрлийн 16.3 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгө санхүүгийн тайланд бүртгэлтэй байна.	Үндсэн хөрөнгийн ашиглалт болон элэгдлээрээ өртгөө нөхсөн хөрөнгийн үнэ болон ашиглалтын хугацааг хууль дүрэмд заасны дагуу эрх бүхий төрийн захираганы байгууллагаар шийдвэрлүүлэх	1	16,319.5								1 16,319.5
2	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл	АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА	Удирдах зөвлөлийн баталсан нийт төсөв хэтрүүлээгүй, шуудан холбоо 12.5 сая төгрөг, гадаад томилолт 26.4 сая төгрөг, тэтгэлэг тусламж 10.2 сая төгрөг, спортын арга хэмжээний зардал 1.8 сая төгрөгөөр нийт 50.9 сая төгрөгөөр хэтэрсэн байна.	Батлгадсан төсвийн гүйцэтгэлд эдийн засгийн шинжилгээ хийж түүний үндсэн дээр бодитоор төлөвлөх, Төсвийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллах, Удирдах зөвлөлийн шийдвэрийг үндэслэн зарцуулалтыг хийх..	1	50,895.7								1 50,895.7
3	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл	АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА	Боловсролын байгууллагын 100 жилийн арга хэмжээний зардалд 1.7 сая төгрөг, биеийн тамирын хувцасны лого 0.3 сая төгрөг, баяр ёслол тэмдэглэлт үйл явдалын мэндчилгээ 1.4 сая төгрөг, ТВ нэвтрүүлэг, PODCAST төлбөр 1.0 сая, ТҮК-ын	Төсвийн хөрөнгийг үр ашигтай зарцуулж, төсөвт зардлыг хэмнэхэд чиглэн гаргасан арга хэмжээ, хууль дүрэм журамд заасны дагуу шийдвэрлэж ажиллах.	1	6,440.9					1	6,440.9		

			ажилчдад 2.0 сая төгрөгийн маск, витамин, гар ариутгачийг хандивласан зэрэг зардлууд гаргасан байна.											
4	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл	АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА	Үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэлийн тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, компьютер дагалдах хэрэгсэлийн элэгдлийн дүн санхүүгийн тайлангийн дүнтэй 1.2 сая төгрөгөөр зөрсөн	Үндсэн хөрөнгийн дэлгэрэнгүй бүртгэл дэх тээврийн хэрэгсэл, тавилга эд хогшил, компьютер дагалдах хэрэгсэлийн ашиглалтанд орсон огноог нягтлан үзэж жилийн санхүүгийн тайландаа зөв тусгах	1	1,180.2	1	1,180.2						
ДҮН					4	74,836.3	1	1,180.2		1	6,440.9		2	67,215.2
Санхүүгийн тайлангийн асуудлаар шалгасан нийцлийн асуудал														
5	Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөл	АХГ-2022/09/НА-СТА-ТӨА	Шилэн дансанд мэдээлэх таван сая төгрөгөөс дээш худалдан авалтын болон цалингийн зардалаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш орлого, зарлагын нийт 8 гүйлгээний 126.1сая төгрөгийг мэдээлээгүй, 12 гүйлгээний 156.1 сая төгрөгийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна	Шилэн дансны хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх заалтыг хэрэгжүүлээгүй, алдаа зөрчил давтан гарсан асуудалд хариуцлага тооцох албан шаардлага хүргүүлэх	1	282,246.0				1	282,246.0			
ДҮН					1	282,246.0				1	282,246.0			
НИЙТ ДҮН					5	357,082.6	1	1,180.2		2	288,686.9		2	67,215.2

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 03 дугаар сарын 15 № 570/A0150058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/09/НЯ-СТА-ТОА

Г Сахилгын шийтгэл ногдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах талаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй, мөн тайлант онд шилэн дансны цахим хуудсанд 120 мэдээлэл байршуулахаас 126,097,091.76 төгрөгийн 8 гүйлгээ мэдээлээгүй, 156,148,919.00 төгрөгийн 12 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн нийт 282,246,010.76 төгрөгийн зөрчлийг давтан гаргасан байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 "Мэдээлэл үнэн зөв бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.3 "Тогтоосон хугацаанд, тогтмол шуурхай мэдээлдэг байх". 6 дугаар зүйлийн 6.4 "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.4.5 "Цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр" гэсэн заалттай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дүгээр зүйлийн 42.3 "Энэ хуулийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд төрийн аудитын байгууллага тухай албан хаагчид холбогдох сахилгын шийтгэл ногдуулах талаар эрх бүхий албан тушаалтанд албан шаардлагаад заасан хугацаанд төрийн аудитын байгууллагад хариу мэдэгдэнэ", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалын 4.2.2 "Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1, 42.2-т заасан үндэслэл бүрдсэн тохиолдолд "Сахилгын шийтгэл ногдуулах албан шаардлага хүргүүлнэ" гэсэн заалтыг үндэслэн **ШААРДАХ** нь:

1. Өмнөх аудитаар өгсөн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн холбогдох албан тушаалтанд хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл ногдуулж, биелэлтийг 2022 оны 9 дүгээр сарын 30-ний өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэхийг Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны захирал О.Янжмаад даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
ГЭРЭЭГЭЭР ГҮЙЦЭТГЭГЧ
БОДЬТУСГАЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

БСЭРЖМЯДАГ

З.МЯГМАРСҮРЭН

Монгол Улс Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, Бага тогтуу-3, Засгийн газрын 4 дүгээр байр,
Утас 51-264230

ФООН-БОЛ
9019120396

Z: Alban Shaardлага/2022/03/15 Auditin 2 Gazar-247.Docx

0001081475

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 09 дугаар сарын 15 № 571/AO15D058

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/09/НД-СТА-709

Г Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Төсвийн тухай хуулийн 8.9.8-д заасны дагуу Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Тайлант хугацаанд Боловсролын байгууллагын 100 жилийн арга хэмжээний зардалд 1,710,617.00 төгрөг, биенийн тамирын хувцасны лого 365,000.00 төгрөг, баяр ёслол тэмдэглэлт үйл явдлын мэндчилгээнд 1,365,293.00 төгрөг, ТВ нэвтрүүлэг, ТВ PODCAST төлбөрт 1,000,000.00 төгрөг, TYK-ийн ажилчдад 2,000,000.00 төгрөгийн маск, витамин, гар ариутгагч хандвилсан зэрэг нийт 6,440,910.00 төгрөгийн зардал гаргасан байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.3 "...зочин төлөөлөгч хүлээн авах, бэлэг дурсгал (цуунх, календарь, мэндчилгээ г,м)-ын зардлыг гаргахгүй байх", 1.6 "Засгийн газрын шийдвэр гарснаас бусад баяр, ёслол, тэмдэлэлт ой, спортын уралдаан тэмцээн .... зохион байгуулахгүй байх", 1.7 "Хууль тогтоомж, Засгийн газрын албан ёсны шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал кино зэргийг санхүүжүүлэхгүй байх" гэсэн заалттай тус тус нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны A/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангаж ажиллах, биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газар ирүүлэх

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Боловсролын магадлан итгэмжлэх үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны захирал О.Янжмаа, Ерөнхий нягтлан бодогч Д.Сүнжидмаа нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

ГЭРЭЭГЭЭР ГҮЙЦЭТГЭГЧ
БОДЬТУСГАЛ-АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ

Б.СЭРЖМЯДАГ

З.МЯГМАРСҮРЭН

ТЭМДЭГЛЭЛ

ТЭМДЭГЛЭЛ